

944  
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ  
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΑΝΔΡΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14

ΑΘΗΝΑΙ (136)

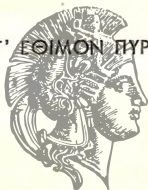
ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ  
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ

Αριθ. Έρωτ. Μουσ. Xi 44/1970

Α  
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ  
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ



ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

*Dec. 1969 / Mar 20 1970*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ





β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; .. Συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας. Κῶς  
ἐξείργετο ἡ γεωργία.....

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; .. Ναί.....

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; .....  
Σὺν ὑποῦρχον. Τσιφλικία.....

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισα-κατόροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ;...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα ; ).....

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὰ θερίσματα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; .....  
Ἦχι.....

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; .. Ἦχι.....

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ γυναῖκες τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... Ὑδάμειν.....

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; .. Ἦχι.....

- δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καυσίν: α) τῆς καλαμῖας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ....

Μάνον... διὰ φυλίου... κόπρον... βοῶν, αἰγο-  
προβάτων... ..

- 2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... Μον... 1954... κυρίως... ..

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... Τὸ σιδηροῦν ἄροτρον  
ἀπὸ... 1924... Γεωργικαὶ μηχαναὶ ἀπὸ 1955.

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖται (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκευάζετο τὸ ἄροτρον αὐτοῦ ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; ... Μεμονωμένον μόνον... ἐχρησιμοποιεῖται...

αὐτοῦ δι' ὅλα τὰ χωράφια διὰ τὴν ἐργασίαν τῶν ἀγρῶν (ἡ σπορὰ διὰ ἐν/ν/αγρ).  
Κατασκευάζοντο καὶ κατασκευάζοντο σιδηροῦν ἀρότροι.  
Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἀρότρου μετὰ τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

1. χεῖρ... 4. ἀγκύρι... 7. οὐρά... 10...  
2. χερσαῖ... 5. ἐν... 8. γέφυρα...  
3. φτερό... 6. κεφάλι... 9... ..



- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) ... 1960  
3) Μηχανὴ θερισμοῦ ... 1962... ..

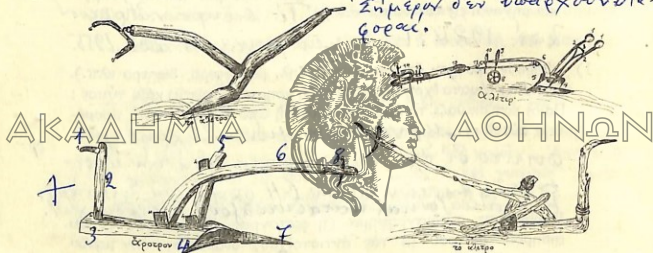
4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)....1967.....

5) Μηχανή ἀλωνισμού .1938..Κυρίως ἔως 1955.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον .Κανεῖ βακί κ' ἔσ' ἔξω γὰρ γὰρ... ἐν π.δ. χωρία.....

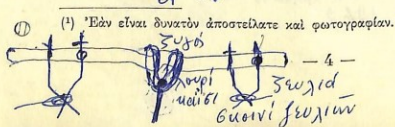
2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ; Τὸ βυρμιούμενόν διὰ βραυροῦ.

Σήμερον δὲν εἰσέρχονται διζοραί.

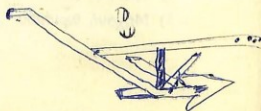


3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον<sup>(1)</sup> καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

- |                            |                    |                          |
|----------------------------|--------------------|--------------------------|
| 1. .. γκ.β.ύ.....          | 6. .. σὺ.φ.ά.....  | 11. .. βυρμιούμενόν..... |
| 2. .. χειρὸν.....          | 7. .. γυν.ύ.....   | 12. ..                   |
| 3. .. περὶ π.δ. χωρία..... | 8. .. γ.ν.έ.υ..... | 13. ..                   |
| 4. .. αὐ.τ.ιά.....         | 9. ..              | 14. ..                   |
| 5. .. κα.μ.ε.ς.....        | 10. ..             | 15. ..                   |



(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.





(Ἐὰν ὑπάρχουν διαφοραὶ, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-  
θμησιν).

- 4) **Τὸ ὑνί.** Τὸ ὑνὶ τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν· δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνὶ (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

...ν.ι. μιαν. μορφήν:.....



वि.

- 5) Ποιον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; *ῥοίμης...*

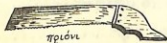
ωρ. εμ. χου.δρ.ω. ααα/δω, 2η εμ. ξύρον.

6) ἡ το (ἡ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου :



- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου  
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἄριδι, ἄρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.).....

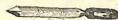
βυζοάρνι, αρμόνι, αρτί, ζυζογκί. -



πρόνοι



အုပ်စု

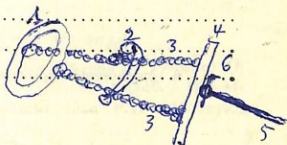
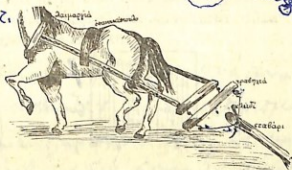


ρῖνι ἢ ξυλογαί (ἀρνάρι)



Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,  
την ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ τὸ προσδεθῆναι  
εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

1. χαμάντι...
2. βαμπαρού
- 3,3. αλβανόι
4. αϊντάρ
5. κερμέτι
6. γαζέτι



ζ'. Ἀροτρίασις ( ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποιος ὠργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον): 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος), 2) γυναῖκα, 3) ὑπηρετὴς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνθήματα εἰς τὸν τόπον σας . . . . .

2. Σοφίαν καὶ ἀρετὴν ἐκείνου, ἡ χάρις, ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ  
 2. χρ. οὗ καὶ τοῦ ἀρετῆς ἐκείνου καὶ τοῦ.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἡ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) ... *ὁ βοῦς καὶ τὰ εἰς τὸν*

Σύγχρο. αἱ. δὲ. βόει., ἐξήχεται. τὸ. ἑξατέρου.  
 φωνή. καί. ἐκαστοφθερεται. Εἴτα. δέονται. τὰ. συ.

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄστρον; Ζου. α. γινέσκειται  
Α. Γ. 2. α. η. υ. β. β. δ. γ. ἔχουν ἀνὰ... δύο... γ. α. ν. τ. φ. οἱ εἴνευ  
γδν πρῶτονται. ἐν. βαμιαράει. καί. χαμιαύτι.. ἐνδεν γ' ἐνδεν.

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῷα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὄργανο· μὲ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἅκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων ἢ ἀλλῶς ; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).

*Μη.έ. Γεωχ. ν. Γ. σ.σ. . ἐπ. α. ἐρ. α. π. οὐ. Σ. Κ. Φ. Β. ο. Δ. Α. Ν.*





Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων  
ἢ ἄλλων. .... *ἐν... ἀγρῷ* .....

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ....

*ἔγινοντο καὶ γίνονται πρὸ τῆς σπορᾶς δύο  
ἀρχώματα. ἓν... μὲν... τὸ δέρισμα, ἐν... καὶ ἄρον  
ἔσταν... μετ'... ξηρασίαν... καὶ ἐν... κατὰ... ὁμιλίαν  
ἢ νομίζονται διὰ τὸ ὅτι... λέγονται τὸν 2ον ἄρον,*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀποστήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

*ὁμοίως 3 ἀρχώματα, ἓν ὁροειδὲς καὶ ἓν  
ἐπί τῶν... διὰ... ἀμυντικῶν... ἀντιμέτωπον*

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτῆρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

*ἔτι 2-3 ἔτη* .....

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *ἓν... ὁμιλίαν... 3 ἀρχώματα... ἓν  
κατὰ τὸ καλοκαίρι, ἐν κατὰ τὴν αὐτοῦ*
- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ **δισάκι** εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; .....

*τὸ δισάκι... ἢ... μαφιοτενεῖν... ἀντιμέτωπον* .....

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίαν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλει-  
 ψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον  
 τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; *Σήμερον (ἀποκταίνω)*  
*γινάσκονα... πού... κατασκευάζεται... ἐξ... τοῦ ἄγρου*  
*τοῦ... βοσκυλίου...*



2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνι-  
 σμα, διβόλισμα); *Γ.Ι.Υ.δ. των μετὰ ἡμέραν... καὶ... ἐπὶ αὐτῇ*  
*τῇ κατασκευῇ τοῦ ἄγρου... Σήμερον γίνονται*  
*μὲ... σβάρνα...*

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα,  
 τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων  
 περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχε-  
 διάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχε-  
 διάσματα τινῶν ἐκ τούτων).



γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κή-  
 που· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) . . . . .

Καὶ οὖν διὰ τὰ κτήνη σου ἀφῆνι τὸ ἀγέρι.  
Τὸ αἶμα δὲ ἐκείνου καὶ τὸν βλεφάρου, ἐν δὲ  
μυῖν, ὁσπρίμν καὶ ἀνὴρ ἐκ τῆς...



- 6) Ποια πρόσωπα βοηθούν τον ζευγολάτην (ή ζευγάν)εις τὸ ὀργωμά καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι πού ἐκτελοῦν

Καὶ ἐν ὑποθέσει δὲν βανδαί,

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου

ειδους. Τα ἀμφοτέρωθεν, Τα φασγάνων και  
μαχίμων καὶ γυναικας μετέδωκεν. Η δ  
μη μου τὰ ρεῖθρα σου ἀσπασά μου σθόρα.

- 8) Ποία χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφᾶς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. . *Ρόβη. εἰ. ἄδινκα*

Χωράκια... Τριφύλλι... ες... ερσ... παροχώματα και  
 ἄρσι... ἀλλομενῶν... ἀριθμῶν... Ἀρσενόβωται... π.έ. 1ον ὄργανον  
 παλαιόν.

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἡ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμη-  
λων ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές)  
καὶ ἄλλως. *Ἦν μαχαίροχρῶν... χερσὶν, διότι*  
*δέν. ἐνδομ. μὲν...*

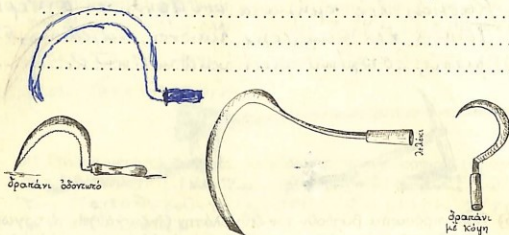
## Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἑργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.  
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·



π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) *Μὲ δρεπάνι...*



Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

*ἔχ. ἀντίστοιχων ἀντικειμένων ἐχρησιμ. οὐσιαιτο. κ.α.α.*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ..... ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). *Μ.ε. π.ο.σ.α.*  
*Σήμερα με μηχανή (ἀρ.σ.α.)*



- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἤτο ὁμαλή ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). *Πρό. του 1920... ὁμαλή... ἔκτοτε καὶ... ὁμαλή καὶ... ὀδοντωτή.*

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγτο;.....  
*Κοντή καὶ κεκαυμένη. με ξύλον...*  
*Ο. β. δ. μ. ρ. οὐ. β. α. γ. α. ρ. οὐ. δ. α. ἔ. χ. α. ἰ. δ. α. ἰ. α. ἔ. ρ. α.*

*ἴ. ν. ο. μ. α.*







- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; *Μῆνον*

*ἔδιδετο. ὑποβοχή. ν.δ. μή. γ.λ.μ. ἐναρξίς. τὴν*  
*Τρίτην. ἡμέραν. καὶ. δίδεται. δύο. μὴ.*

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. ....

*δ.λ.ν. ἔτραγουδῶν. δ.λ. καὶ. δ.λ. τραγουδῶν*

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔστιμον. ....

*δ.λ.ν. διαίρη. καὶ. τοῦ. τ.ν. ἔδ.τ.μ.ν.*

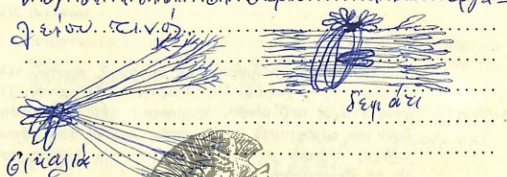
#### δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχῶν.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἥτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

*Ἀμέσως. μετὰ. τὸν. θερισμὸν. τὴν. ἰδίαν. ἡμέραν.*

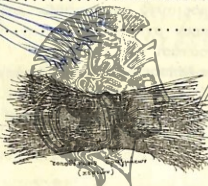
- 2) Πῶς ἐγίνετο τὸ δεματίασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Μέ.. βυαζιές.. πυναχμένε.. και.. βρέχμέ  
ν.. οι.. δ'.. οι.. οι.. δεριοταί.. ά.. νεν.. έρρα-  
ζ.. έιν.. τι.. ν..



ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ



Δουρονιά



- 3) Τα δεμάτια μετά τὸ δέσιμον ἀφήνουντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνε-  
κεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα  
δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθεοῦντο;.....

Οἱ. ἐμ. Μ. Ἀβιάς. βενεμέν. χρωαί. ἄρ. ἐμ. ἐμ.  
 θυρωνί. Μία. θυρωνί. ἄρ. 2-3. ὁ. ἐμ. ἐμ.  
 Οἱ. ἄρ. ἐμ. βενεμέν. χρωαί. ἄρ. ἐμ. ἐμ.  
 πορτ. ἐμ. ἄρ. 1.6-2.0. ἐμ. ἐμ. ἐμ.  
 νύ θυρωνί. ἄρ. 2.0. ὁ. ἐμ. ἐμ. ἐμ.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον  
 σας; *Ὁ δὲν παλαιότου χρόνου.*

Θέν εὑδοιμή, - 16 -

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ θηρά, χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάναι, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

Ναί. Μὲ σανόν. αὐτὸ ἀγρόνιομα. εἶται διὰ  
ζώων καὶ... εἶδον. γεωμ. δριμύτη. Μὲ τριφύλλι  
διὰ βοοειδῶν, ξυραινάων καὶ... εἶνα  
δρυκῶν... Μὲ... βίκον... ἔχει αὐτὸν πρὸς φω-  
τόφωτον.

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ά.). Ἐξείχεται. μ.ε. ἀγρόνιομα. διὰ ζώων ἀρότρον  
καὶ ἀγρόνιομα μηχανῶν ἡμῶν ἐν τῶν δριμύτητων  
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

Ἀγρόνιομα. εἶται καὶ πρὸς... μ.ε. ζώων καὶ  
γεωμ. δριμύτη. εἶδον... ἀγρόνιομα. ξυραινάων... εἶνα  
μὲ πρὸς... ἀγρόνιομα... μ.ε. εἶνα.

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

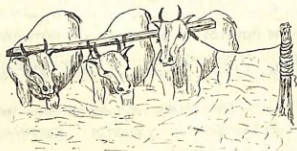






νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἶονδήποτε ἄλλον.

Δέν. ἀναρτῶνται. ἔξω κ.ό.σ.α. γ.ο. Τ.α. δ.ε.μ.έ.τ.α.  
 Γ.ο.μ.ο.ρ.ώ.φ.ο.ν.τ.α.ι. μ.α.ζ.ῶ.ι. ....



11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-  
 ῆσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-  
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).  
 Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώ-  
 νισθ. ξύλινος στῦλος, ὕψους δυο-μέτρων (καλούμενός στήχερός,  
 στρούλευρας, δουκάτι, βουκάνη κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου εξαρτῶν-  
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-  
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-  
 κῶς, «νὰ ἔρχονται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα. ....

Το. ἀλώνισμα. γίν.ε.ται. μ.έ. ξ.ε.ύ.φ.α.ς. β.ο.ῶ.ν. κ.α.ί.  
 δ.ο.μ.α.ν.η. ξ.υ.μ.ν.η., ὑ.α.ρ.μ.ο.μ.έ.ν.η. δ.ι.ά. κ.ο.ρ.ῶ.τ.α.φ.ῶ.ν.

ἔ.ξ.ω.κ.ό.σ.α. γ.ο.μ.ο.ρ.ώ.φ.ο.ν.τ.α.ι. μ.α.ζ.ῶ.ι. δ.ι.ά. τ.ρ.α.π.ῶ.ν. μ.α.κ.ῶ.ν. δ.ι.ά. ἑ.ν.ῶ.ς ἁ.ρ.ῶ.ν. κ.α.ί. μ.α.ζ.ῶ.ν. β.α.ρ.ῶ.ν.  
 δ.ι.ά. τ.ρ.α.π.ῶ.ν. μ.α.κ.ῶ.ν. δ.ι.ά. ἑ.ν.ῶ.ς ἁ.ρ.ῶ.ν. κ.α.ί. μ.α.ζ.ῶ.ν. β.α.ρ.ῶ.ν.

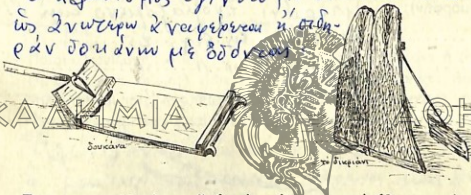
β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἀλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ  
 ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-  
 στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλειές,  
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους  
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ  
 μέσον τοῦ ἀλωνισθ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-  
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν  
 λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται  
 ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

Τό. φῶτα. βοῶν... ὀδυγῶνται... διὰ... ὄχον... κίον... ἐν  
πύρρον... καὶ... ἐκτετακτοῦ... βοῶν... καὶ... ἀπὸ... ἐν...  
πύ... ὀδ... ὀδ... ὀδ... ὀδ... ὀδ... ὀδ... ὀδ... ὀδ... ὀδ... ὀδ...  
1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἁλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἁλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζῶων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἁλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἁλωνισμόν των.

Ὁ ἁλωνισμὸς ἐγίνετο μὲ δουκάνην ζυγίνην  
ὡς ζυντάρω ἀναγέρνεται ἡ στή-  
ραν δουκάνην μὲ δόδοντες



Σημειώσατε, ἂν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἁλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνη, δικριάνη, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἁλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἁλωνιστικὸν μηχανήμα ; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὁσπρία (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῶων ζευγνομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων ; .....





δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; .....

Ἀπὸ... ὥρας 9 π.μ. μέχρι 4-5 π.μ. πρὸς...  
 ἰδιωτῶν... ἡμερῶν, .....

12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): ...

διηρμάνι... ἀνομαζόμενο καὶ φέρεται...  
 Εἰρηνί... 25...  
 γ.α.α...  
 φενάρι...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

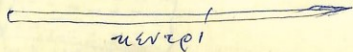


13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχυν ; ...

διηρμάνι... ξύλινον...  
~~...~~ ἢ β.α.π.ο.ν...  
 μ.ε... ξυλάκιον... (μ.ε. δ.β.ο. δ.δ.ν.α.ς)....

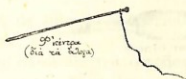
14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ της ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

Ἦτο... ἐν... χρήσει... ἀ.λ.ο.ν.ό.β.ε.ρ.γ.α... ἐν... ξ.ύ.λ.ιν...  
 μ.ε... ἀ.λ.χ.μ.ῶν... β.ι.δ.η.ρ.μ.ῶν... ἢ... ξ.ύ.λ.ιν... μ.ή.κ.ος... 2 μ.



- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν . . . *μ.λ.α. μ.δ.σ.ν. . . ξερωδύ.*

.....  
 .....



- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνησθῶν διὰ τὰ ἀποχωρισθῶν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

*.βόμι. . . . . κοῦωσι.*

- 17) Ποῖοι ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικά του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταί (ἐν Αἰτωλίας : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωναραῖοι καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βρόδια ἢ ἄλλα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν . . . . .

*Η.λ.ν.ι.φ.αν. αἰ. ἴδ.κα. γεωργ.οἱ. Ὁ.σ.α.κ.ρ. ἢ  
 κ. . . . . μ.ν.ι.κ.μ.ρ. . . . . τ.ν.ν.α. . . . . ξερωδύ. καὶ ἀλ.κ.α.  
 λ.ν.ω. τ.ω.ν. 1.6. ἐτ.ω.*

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

*Γ.ω.π.ε.χ.ε. τ.ο.κ.ο.π.άν.ισ.μα. με. κ.ο.π.ά.ν.ον. . . . .  
 ὁ.α.λ.κ.α. . . . . ὁ.α.β.όν. με. χ.ε.ι.ς. ἄ.λ.ων.ισ.μοῦ. . . . .*

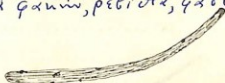
- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; . . . . .

*.Κ.β.ω.ε.ι.κ.α. = κ.ο.π.ά.ν.ι.α. . . . . ἑ.μ. ξύ.λου. . . . . ὁ.ε.ξ.ε.α.δ.,  
 λ.χ.ρ.ι.α.χ.α.φ.ε.δ.ι.α. (χ.μ.ο.ρ.ν.ι.ε.α.δ.), μ.ι.λ.α.δ.ι.σ.ν. α.λ.β.ε.μ.αν.ι.δ.ε.ς.*

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;  
 Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;  
 (π.χ. φακῆς, ρεβιθίων κλπ.). *Ἰ. ὠν... ὅτε... ἐν... ἀλόνι...  
 ἢ... ἀλόνι... ὅτε... ἐν... ἀλόνι... ὅτε... ἐν... ἀλόνι...  
 Ἐκείνη κοπάνισμα διὰ φακῶν, ρεβιθῶν, ὅτε... ἀλόνι...*



κόπανος στρογγυλός



ξύλο καμπύλον διὰ τὸ κοπάνημα  
 μικροῦ σπυροῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

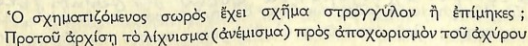
‘Υπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν  
 τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο  
 ἄλλα πρόσωπα ἐπ’ ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;  
 Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων  
 παραγωγῶν; *Μιδυσ... ὠν... ἰδ... μαί... ἐν...  
 ἀλόνι... ὅτε... δημητριακὰ... ρεβιθῶν... φακῶν...  
 ὅτε... ἐν... ἀλόνι... ὅτε... ἐν... ἀλόνι...  
 ὅτε... ἐν... ἀλόνι... ὅτε... ἐν... ἀλόνι...*

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.  
 Ἐγένετο τοῦτο ἀπ’ εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι  
 στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;  
 Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

22) Κατὰ τὸ ἀλῶνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;  
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμὸν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .. ὦν. ἔτραγον. ναὺδω.  
ο.ὦδ. ἔλεγον. διέστιχα. ἢ. φράσεις.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΗΝΩΝ

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίνχισμα· (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίνχισμα· πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ..... ~~Εὐφύ - Κουβάς~~.....





ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. .Ο. .Οχήμεναι.

φαρμακ. αὐρ. εἰς. οχήμεναι. ἐπὶ μνηστ. μνηστ. .  
 10 μ. αὐρ. εἰς. οχήμεναι. ἐπὶ μνηστ. μνηστ. .  
 μ. εἰς. οχήμεναι. ἐπὶ μνηστ. μνηστ. .  
 .Ο. .Οχήμεναι. ἐπὶ μνηστ. μνηστ. .

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα; (Πῶς λέγεται τοῦτο: φτυάρι, θρινάκι; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο. .Ο. .Οχήμεναι. ἐπὶ μνηστ. μνηστ. .

μ. εἰς. οχήμεναι. ἐπὶ μνηστ. μνηστ. .  
 .Ο. .Οχήμεναι. ἐπὶ μνηστ. μνηστ. .

φτυάρι ἐπὶ μνηστ. μνηστ. .



- 3) Ποῖος λιχνῶς (ἀνέμιζει)· ἄνδρας, γυναικας, εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ;

ἐπὶ μνηστ. μνηστ. .  
 .Ο. .Οχήμεναι. ἐπὶ μνηστ. μνηστ. .

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχυῶν, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται: κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεῦτερον ἄλωνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ;

Τ.χ. χονδρά τεμάχια. σταχυῶν: κόντυλοι. .

Τ.χ. κόντυλοι. ἐπὶ μνηστ. μνηστ. .

συνηθίζεται νὰ γίνεται δεῦτερον ἄλωνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ;

ἐπὶ μνηστ. μνηστ. .

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεῦτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἄλωνισμα; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἄλωνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-  
 ηθίζεται τοῦτο ... *ξένων κριθῶν... ζοιστῶν*  
*λεχνίσματος...*

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,  
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα  
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;.....

*τὰ κότερα αὐτὰ ἐξ ἐκδοσῶν λεχνίσματος*  
*βυμέντρωσιν καὶ λεχνίσονται ἀπὸ κίτρου*  
*τῶν λεχνιστῶν... ἡ δὲ ἐξήχθ. διὰ πρῶτον τομαῶν,*

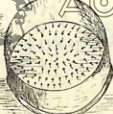
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνόμενων τῶν ξένων αὐτῶν  
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

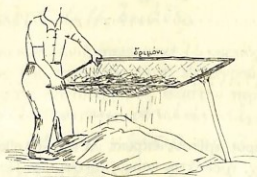
ΔΟΗΝΩΝ



κόσκινο παλιό δερμάτινο



κόσρος ἢ ἀνύλορος

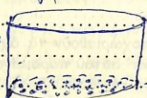


νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον  
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἡ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) Μ.Ε. Δραμ. ν. 1. 47. 48

6. εἰς 27. ἡ μετὰ τὴν ἐκκρίσιν ἐκ τῶν ἀλάφαι...  
ἀντικείμενα. ὁποῦν ὡς ἐκ τῶν ἐκ τῶν...

Στοιχίωμα  
ἐν ἑξῆς  
(συνίδη)



2. εἶδος καθεμίνων...  
α) διὰ χωρισμοῦ κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν κόκκων...  
β) διὰ χωρισμοῦ κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν κόκκων...

- 7) Ὃταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ;  
Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυ-  
ρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται  
κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος  
(θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς  
τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

Σχηματίζεται ὁ σωρὸς μετὰ τὴν ἐκκρίσιν...  
ὁ σωρὸς ἐκ τῶν κόκκων, ὡς ἐκ τῶν ἀλάφαι...  
ὁ σωρὸς ἐκ τῶν κόκκων, ὡς ἐκ τῶν ἀλάφαι...

- 8) Ἀλλὰ ἔτι μὰ προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθὴ κλπ.)  
εἰς τὴν ἀποθήκην. ?

γ'. 1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως  
εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήκη.  
Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο  
ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ  
δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν



γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). Ο. Φ. Ε. Ι. Α. 1907, σελ. 200

Δεν καταβάλλονται άμεσες έσοδα επί το μισό  
 διά των καινοτομικών έργων 2-4% Η μέτρηση με τέσσερις χωρη-  
 12 ανάδυν ή βελών. Χ.ά. μέγιστα 1000. Αρτηριών. ή το 2018  
 = 2 τεταμένους ελ. στην εν. Και 8 τεταμένους 1 επί ελ. εν. Η δια



- 2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,  
β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,  
γ) τὸ γυφτιάτικο,  
δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (δυσμα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) *ἔν. κατ. ἐκ. γλ. τ. ἐκ. εἰδ. εἰ. το. αἰων.*

- 1) Σέρρες = 15 μιλιά.
- 2) Κιζέ = 30 μιλιά (Συγγιές) και 120 μιλιά (Μυραβιάζα)  
(Ποντίοι)
- 3) Παμφάκι = 6 βυλίδες ή 8 μιλιά. (Ποντιακόν)
- 4) Κωνσταντινούπολη = 44 βυλίδες

- 3) Πού απειθεύκετο κατόπιν η παραγωγή (ό καρπός) υπό του γεωργού· εντός τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς εντός εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) Ἐν τῷ χωρῷ... εἰς... ἀμφοτέρω... χωρητικότητων 1.500-3.000 μιλίων... εἰς γαμαρίνας μετὰ ξωφίνου βαζανίου... εἰς 2 ἢ 3 χωρίθμους.

- 4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θηρίσμου ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

Ἰς γίνοιτο ἀπὸ δερμάτια ζώοντων τῶν μακροτέρων  
 ὅσων ἔστιν. Ἄλλοι δὲ ἀπὸ δερμάτια ζώοντων ἐκ τῶν ἀγροῦ.  
 Καὶ ἴσως ταῦτα καὶ ἐκ τῶν περὶ τὴν ἐκείνην ἐκείνην.....

6) Μήπως όπου γίνεται η διαλογή του σπόρου προ του θερισμού κατασκευάζεται τότε ή μετά τον θερισμόν πλέγμα (πλεκτή) εκ σταχύων, το όποιον αναρτᾶται εις τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; .

Μερμαί. κακοσυμψαφον εχρησα εν τῇ κλειδίῳ  
 βροχῶν. δεχ. δεχρησ. η ενδρμια. μεσα. δια. λεγον  
 εδωκεν ωστε και τα ενδρμα εν τοις ον. —

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς, ποῦ φυλάσσεται, πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον; . . .

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἄναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαίθριον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Δέν διαβέβαιον χίραυ κοίται εἴδη.  
Οὐτε ζάμβεινον ἔσθ' αὖ τοῦ 1900 καὶ ἐνείδου.

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; .....

2) Πώς λέγεται ἡ φωτιὰ αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν· παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ;...

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.  
Τὰ κλέπτουν ; Ἄν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος ; .....

3) Πώς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.  
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα .....

2) Πηδῆματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρᾶς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

.....  
.....  
.....  
.....

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

.....  
.....  
.....

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

.....  
.....



ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ